

**ОСОБЛИВОСТІ КОНЦЕНТРАЦІЇ ФАКТОРУ РОСТУ
ФІБРОБЛАСТІВ 23 ТА ФОСФОРНО-КАЛЬЦІЄВОГО ОБМІНУ
В КРОВІ ХВОРИХ НА ДІАБЕТИЧНУ НЕФРОПАТІЮ**

В ПОЄДНАННІ З ГІПЕРТОНІЧНОЮ ХВОРОБОЮ

Якименко Ю. С., Топчій І. І., Гальчінська В. Ю., Семенових П. С.

*ДУ «Національний інститут терапії імені Л. Т. Малої НАМН України»,
м. Харків*

Поєднання діабетичної нефропатії (ДН) з гіпертонічною хворобою (ГХ) значно погіршує прогноз коморбідних пацієнтів шляхом включення багатьох патогенетичних механізмів ураження судин, серця та нирок. Виявлення методів попередження розвитку кардіоваскулярних ускладнень при ДН вимагає подальшого вивчення проблеми. **Метою дослідження** є вивчення концентрації FGF23, кальцію та фосфору в крові хворих на ДН.

Матеріали і методи: обстежено 87 пацієнтів на ДН з ГХ у віці від 50 до 73 років. Хворі були розподілені на групи в залежності від ступеня ураження нирок. Першу групу склали 24 пацієнтів з початковими стадіями захворювання ДН I-II стадії з ГХ. Друга група складалася з 26 хворих на ДН III стадії з ГХ та четверта група – 37 пацієнтів з ДН IV стадії з ГХ. Групу контролю склали 30 здорових осіб. Концентрація кальцію та фосфору в сироватці крові вивчалась з використанням набору реагентів фірми Сogma (Польща). Вміст FGF23 визначали імуноферментним методом.

Результати дослідження: встановлено, що у хворих на ДН I-II стадій концентрація FGF23 вірогідно зростала та склала ($1,46 \pm 0,11$) пмоль/л, контроль ($0,74 \pm 0,11$) пмоль/л. Вміст кальцію склав ($3,05 \pm 0,13$) ммоль/л, контроль – ($2,88 \pm 0,12$) ммоль/л, а вміст фосфору у цих хворих становив ($1,27 \pm 0,12$) ммоль/л, контроль – ($1,23 \pm 0,18$) ммоль/л. Прогресування ДН супроводжувалось більш суттєвим зростанням FGF23 і в групі хворих з ДН III стадії концентрація фактора склала ($2,32 \pm 0,14$) пмоль/л, вміст кальцію склав ($2,79 \pm 0,1$) ммоль/л та фосфору ($1,57 \pm 0,11$) ммоль/л. Найбільш виразне підвищення FGF23 було виявлено в третій групі хворих ($6,06 \pm 0,53$) пмоль/л. Гіперфосфатемію було виявлено на пізніх стадіях ДН. В третій групі вміст фосфору вірогідно підвищувався та становив ($2,36 \pm 0,24$) ммоль/л, $p < 0,05$. Вміст кальцію мав тенденцію до зниження у цих хворих і склав ($2,61 \pm 0,12$) ммоль/л.

Висновки: у хворих на ДН встановлено прогресивне підвищення рівнів FGF-23 залежне від стадії захворювання. Вже на ранніх стадіях нефропатії виявляються високі рівні FGF-23, які майже в два рази перевищують контрольні показники. Найвищі рівні FGF-23 були виявлені на пізніх стадіях захворювання. У хворих на діабетичну нефропатію мають місце порушення кальцієво-фосфорного обміну, які характеризуються гіперфосфатемією та гіпокаліємією. Найвищі концентрації фосфору та найнижчі рівні кальцію виявлено на пізніх стадіях захворювання.